

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VEGYES TARTALMU HETILAP.

— HEGYJELENTEK MINDEN VASÁRNAP. —

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztőségi közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt. 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr. — Előfizetési pénzek és realla-
mások a kiadónálhoz intézendők.

Hirdetési díj: 1 hasábos petisora egyszeri hirdetésnél 10 kr.
többesúri hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr.
Nyúl-tér petisora 25 kr.

A falusi tűzoltás érdekében.

Ki nem látta már a tűzet? Azt a félelmetes lángengert, mely vörösen izzó nyelvvel mind azt, a mit az ember keserves fáradsággal hosszú időn át nagy nehezen létre hozott, rövid pár óra alatt képes felemészteni, örökre megsemmisíteni!

Bizonyára kevés azok száma, kik e pusztító elemmel szívzorongva meg nem ismerkedtek volna, mert hisz majd minden községben kisebb-nagyobb időközökben előfordul.

Előfordulása korunkban sokkal gyakoribb, mint régente. Ezt a gyufa feltalálásával és a petroleum használatával hozták kapcsolába. Főoka azonban úgy ezen, mint egyéb gyújtó és világító szer könyvnychni és vigyázatlan használatában, kezeldésben és elhelyezésében rejlik. De barnaként keletkeznek a tűz, gyakori előfordulása kötelezősége teszi gondoskodni előjuttatásuk, eloltásának módzatairól.

Mert nem elég ám azt tudni, hogy az égő ház esetleg biztosítva van s tulajdonosa a biztosító-társulat által kártalaníthatni fog, hanem tekintetbe kell venni azt is, hogy a tűz tovább terjedhet és nem biztosított házak is áldozatává lehetnek. — Igaz, hogy legjobb volna a tűz elleni biztosítást — ha másképp nem: államilag — általánosítani, ez azonban még soká csak jóság ábráján marad!

Ezel nem azt akarom mondani, hogy a biztosítva levő égő házak nem oltandók. Ellenkezőleg ép, arra szeretném figyelmeztetni a háztulajdonosokat, hogy akár biztosítva volt a ház, akár nem: akár kártalaníthatik tehát a gazda, akár nem, — a mi egyszer fűsibe szent, az örökre megsemmisült s így bizonyos fokig a gazda is, a község és az ország is szegényebb lett; mert a honnan a kár esetleg megtérített, ott kevésbé az érték. — De a legtöbb helyen amúgy is csak a pusztá, sőt annak csak — tetőzete biztosított, az egyéb elégett vagyon, a minő pl. a takarmány, gabona, gazdasági eszközök, butor stb. senki sem fogja megtéríteni, a kár tehát csak részben térített meg és ha ehhez hozzá vesszük az új-ból építésnél elhasználandó erőt, időt — mit egyébre fordíthatnánk — esodálkozunk kell a fölött, mennyire nem törődnek saját érdekükkel a gazdák, mily könnyelműek a tűzoltást illetőleg.

Hogy ezen különösen a kisebb községekre vonatkozó vád igaz, bárki könnyen meggyőződhetik róla, csak egyszer legyen jelen a tűzesetnél.

A felvert harang szavára, vagy egyéb jelre tolong a sokaság a tűzhöz; hordják a vizet, a hol van, de haszon nélkül; mert oly erővel, oly eszközzel, a melylyel a vizet a tűzre juttathatnák és használhatnák vele — nem rendelkeznek. Korsóval, sajttárral vagy vödörrel öntözik a vizet felé, ez nem is találkozik a célponttal

T Á R C Z A

Nótárus uram és Mihály gazda beszélgetései.

Mihály: De bizony — hogy számmal ne vétecs — édes nótárus ur, csak azt mondod én, mi köze ahhoz a szolgabírnok, hogy az én gyermekem jár-e iskolába vagy nem? és igazságtalanság az, hogy engem azért, mert azt a fiut iskolába nem jártattam — 50 krra megfűtötet!

Nótárus: No no Mihály gazda, csak hátrább egy kicsit az agarakak! Mondottam már, hogya az ember a törvényt nem tudja is, azért józan okos ember lehet — csak gondolkodni ne resteljen. Amit a szolgabíró önnel tett, azt a törvény értelmében eskedte, mert a törvényt azt rendeli, hogy minden szülő gyermekét 6-tól 12 éves koráig iskolába járassa, s amelyik ennek nem engedelmessé, az pénzbüntetéssel is szoríttassék.

Hányzor láttam én felöltött emberéket felsőhajteni, midőn az írás — vagy olvasásról volt szó: bár csak az én szegény jó szülöm engem is iskolába jártattak volna! És mennyire igaznak van azoknak, akik így beszélnek!

Csak az iskolában szereshető meg az a vagyon, a melyről Krisztus azt mondotta: hogy azt a mely meg nem eszi, s a feljajok el nem lepják.

Az iskola az, ahol a gyermek serdülő lelkét felöltöztetik a vallásosság, a felebaráti szeretet- és a becsületesség önműl ruhájába. —

Szereshető-e az a gyermek nagyobb öröme a szülőnek mint midőn hazajöjvén az iskolából elmondja, hogy azt tanulta a tanítójától, miszerint szüleit tisztelni és becsülni kell, hogy felebaráttját úgy kell szeretni — mint önmagát?

A fiatal fát, ha nem gondolza a figyelmes emberi kéz, görbén nő fel és csufjává válik az erdőnek, és a serdülő gyermek szívé! ha nem igazgatja a tanító jókarát utatlatása, vadsággal — rossz indulatokkal lesz tele, s a gyermekből lett férfi csufjává válik embertársainak.

M. Az már bizonyos igaz, hogy jószívű, engedelmes gyermekből rendszeren becsületes férfi, — gondos családapa válik!

N. De még mennyire igaz! — És kinek válik hasznára, ha az a

Za ognya-gasziteli volo po veszniczaj.

Sto je nej vido zse ognya? tou sztrahslivo mourje-planná, stero szvojom zserjavim jezikom vsze ono, ka je eslovek znojimni títúdi vđogom vrejmenit tak zsmemo gori posztavo, v-nikeliki krštki vőraj gori posztavo, v-nikeliki krátki vőraj goripocerati, na veke nanikej szpraviti zná.

Vszegavejes je máli racsun oni, kí sze ztouv opnőszavajoucsou kastigov med szresnim sztszıkávanyom nebi szpoznali, ár ven sze szloro vu vszaksoj vėzi v-kracssem ali dagsem hípi vrejmena gori szkásze.

Naprejpridejnye nyega je v-zđsnym ezájtí dosza gosztejse, kak inda. Tomi zrok niki vu szpėz-gorinájdenyi i vu petroleumu nőczanyi iszesejo. Právi i vsesnyj zrok toga je za zagvčno tak toga kak drógoga vuzsigajoucsouga i gorėcsouga blága lehkosno i nepazlivo nőczanye i zsnym valou dđjanye. Ali kakkolki nasztáne ogen, nyega goszto naprejpridejnye nam za dđzsosno vesin, szkrbeti sze za nyegove gasziteli, zadávlanja prílike.

Ár je nej zadostza znati tou, ka je te gorėsi hram naszrecso notri aszukurálivani i ka nyega vėrt szvoj kvár plácsano dobí, — nego pred ocsni moreno dzsati tou tđdi, ka sze ogen dale zná razsřiti i nej aszukurálivane hrame tđdi pod áldov vėzti. — Isztina, ka bí nájbongse bilou prouti ognyi vszpoprejki vszaki hram aszukurálivati — esi naci nej: po pravdenoj poui — ali eto eszce jáko dugo szamo vrejlo zselejnye osztáne.

Ztem nessem tou praviti, ka aszukurálivano bodoucsou gorėcsou hrame nej trbej gasziti. Oh nej! nego rávno na tou sesém opominati hízsne véte, ka esi je bio hram aszukurálivani, ali nej — esi tak vėrt kvér plácsano ali nej — tiszto ka je ednouk v-din odslou, je náyke prejslo, tisztoga nega vees i tak je na nikoliki vėrt, vėsz i ország tđdi szirmaskejsi grátáo, ár odkecz sze je kvár plácsano, tam sze je vrejdnoszt pomėnusa. I vu nájvecs meszti szamo tak pűszi hram ali pa szamo rust bodoucsi aszukurálivano, — to drógoga zgoreno blága, kakti krmo, szilje, vėrsztva skér nápravo itr. nisece neplácsa; tak sze kvár szamo ztála povnė i esi zđaj ktomj kezoi zememo pri novoum ezimpranyi ali zđanyi nőczano moucs i vrejmen, stero bi lehko pri drógom deli ponőczali, esdűdvati sze moreno, na keliko nemárajó za szvoj vrejdnoszt vértovje, kak szo lehkosni na ognya braniteli gdeloucs.

Ka je eto náimre veski obesin sze dosztájajoucsou potvájanyo isztinszko, odłoga sze lehko stosté ogvusa, kí ednouk nazoucsi pri ednom pripetfej ognya vu veskom meszti.

Na glász vu enkraj vłecsenoga zvoná, ali na káke drógoga zna-mejnye, sze tiszka vnozinsou lúdi k-egnyj; noszijo i vozijo vodou: gde

Goszpon nótárusa i Miska gazda zguesávanya.

Mihály: Ali naj zreszovno ne pregrejsim drági moj goszpon nótárus, vőpovem, ka májo sztem birou, esi meje dejte hodi vu soulo ali pa nej? — tou je nej pravica, ka meje szin nej vu soulo hodo, na 50 krov strofali!

Nótárus: No no Mihály gazda, nej tak osztro! — Zse sem nyim pravoc, esi pravodelavnost vnoszmetáli nevejjo, záto je dőnek mogoucsou, ka szo esden eslovek szamo szí morejo zrazoucom premislávati. — Ka szo birou nyih kastigali, tou szo ponleg právda vesinli, ár tou právda zapovidáva, ka je vszaki sztrás szvoje dejte od 6 do 12 lejt dűzsen vu soulo posilati, i steri tou ne esint, sze naj kaszta strofom.

Kolkofúrti szem vido zđuhávati je gorzacsene mouzse, gda je od ostonya i piszanya gues bio: „bár gda bi meze meji sztráske tđdi vėsti dali!“ Ino na keliko pravico májo oni, kí etak guesjo! Szamo vu souli sze dava on talentou, od steroza szem Krisztus tou právi: toga mol ne pojej, gda touvaje ne vkradnejjo.

Va souli sze ta gingavo dezo dűsnot sz navesi vevavólavanye, priatela lűbezen, i postenyá szkaszivanye.

Jeli more vėko radost nazvejstítu tou gingavo soulszko dejte szvojom sztrazom, gda vu soule k-doumi pride i nyim prepovej dá: dűesz szam sze od vucsitela tou navsco, ka sztráske morem postávati, blíznyega szvojeja pa lűbiti kako szamoga szelbe!?

Kako tou mládo raszčese dűrejo esi sze zvelosztovj na ednaksznt ne poavrila, krumplavo gorzacszté, i gđo je: rávno tak tou gingavo dejte esi nyega szrdzete te vucsitelo ne zmecsi szvojom dobvolovnim vesenoum, bode pun lazejnje gori zsveti eslovecsanzsviti bode na szramoto.

M. Tou je zstava isztina, ka z-dobrim szrlizcom bogóajőcsouga deteta, gráta posteni mouzs i ocsa!

N. I na keliko je tou isztina! — komi bode tou na haszkek, esi tou dejte zradosztovj vu soulo hodi? szamo szelbe. — Komi pa szpadne na postenyé,

Lapunk mai számához fél iv melléklet van csatolva.

elöb vissza hull, legföbbször magára az illetőre, ki azt gyengesége érzetében fellelde küldenai merészelte.

Ily eljárás mellett természetesen a tűz terjed s átcsapván a szomszédházakra, elnyel ezereket!

Pedig mennyit segíthetnek egy jóvaló feeskendővel, mely a vizet elő lökne, a hová akarani az ember. Mennyit lehetne vele megmenteni! — De hát miért nincsen minden községnek legalább egy tűzfeszkendője? Mindenesetre csak azért, mert ez emberek nem tudnak számítani, drágálják az árást s tán nem is értenek bánásmódjához.

Az így gondolkozóknak elmondhatjuk, hogy az a feeskendő anynyiba sem kerül, mint a mennyi kárt okoz egy-egy tüzeset. Gyakran a község többet áldoz a tüzeset által kártvallott gazda feleségére részint adományok, részint munka teljesítés által, mint a mennyt egy feeskendőért fizetni kellene. A vele való bánásmódot pedig a legközelebbi tüzoltó-egylettől könnyű elsajátítani.

Különösen az oly községnek, melyekben a házak stróhan vannak építve és hol kellő víz állhat rendelkezésre — fehozhatom buzdításul példaképpen Tessenőcz községet, mely a mult évben egy a szállításal és árának, — mely négy év alatt alatt törlesztendő — 5% kamataival együtt 600 frtért feeskendő szerzett Saltenhofer Frigyes és fia soproni gyárából.

A feeskendő lefizetéshez hozzájárul 115 gazda, kik közül a legjobb módokra esik egyenkint összesen nyolcz forint és ezen összeget, — mint fentebb jeleztem, — 4 év alatt kell törleszteni. Van-e ki e csekély összeget megtagadná a jó ügy érdekében?

Ila van, annak tudomására kell hoznom a tessanőcziai nyilatkozatát, hogy: „bár csak volna még egy.”

Ezt mondták feeskendőjöknek már két ízben történt használata után, midőn sikerült az égő házakat nagyobb részben eloltani s ez által a szomszédházakat is megoltalmazni; meggyőződtek, hogy a feeskendőnek haszna kiszámíthatatlan!

Feeskendőt szerettek tehát községi, segítetek magatokon és az Isten is megsegít benneteket.*) KOLOSSA FERENCZ.

Gazdasági figyelmeztető az évnék minden hónapjára,

mi mindenre kell a gazdának egy év lefolyása alatt gondolni, ha azt óhajlja hogy minden dolga rendben legyen.

Márciusban.

A régi kerítések, szánok igazítását, javítását s az új eleven sövények álltetését nem kell továbbra halasztani.

A tengeri-morzsolásnak most van föjdeje. Szekerkeszokat, kosarakat, vekákat most kell fonni vagy fonatni.

Ila a szalmakazok tetejét a tavaszi szelek meghegylgatták, meg kell igazítani, hogy be ne azzanak s el ne romolják a tavaszra s nyárra szükséges szalma.

Esős időben, midőn egyéb munkát végezteni nem lehet, szalmaköteletet kell a cseledekkel a jövő aratáshoz készíttetni.

Kinek háza és gazdasági épületei tűz ellen biztosítva nincsenek, ne mulasztja el azokat minél előbb biztosítani.

Az igás lovak e hónapban már folyvást munkában lévén, azokat úgy a takarmányozást, mint a tisztántartást illetőleg is kiváló figyelmen kell részesíteni. Különösen óvni kell azokat a meghűléstől, mert abból mindenféle

*) E tárgyról most fölén, midőn a községvárnál tanácskoznak. — jó lesz előhazakodni, tán akad község, mely a tessanőczianak utánozni fogja. Ott van a valóságtól bízóság, ne engedjék azt szétosztani! Szerk.

gyermek, ameddig csak telteti, szorgalmasan iskolába jár — mind-menekelt a gyermekek magánján. — kinek válik tisztességére, ha a falabeli gyermekek nagyobb része nem hentereg — marakodik — gazdáltn ebek módjára — hészám az ucca porában; hanem a helyett az iskolában tanul? — mindenekelőtt a szülőknek — s aztán az egész községnek.

Abban mutatunk ki, kedves jó barátom, a községnek annyira hangzóttatni szeretetét becsültét, hogy ne találtassék családapa, aki a törvénynek a gyermekek iskolába járatására vonatkozó rendelkezést meg nem tartana: ne pedig abban, amit helyke legyenyünk a templom előtt lelkendezve beszélnek, hogy ezen és ezen a vasárnapon hány legénynek verték be a fejét a keres-mában. Erős amit mondok, gazdaram, de Isten atyám a tanu, igazam van, midőn azt mondom: hogy azon apa, ki gyermekeit iskolába nem járattja, nem érdemi meg a szülő — nem érdemi meg az ember nevet.

Gyermekein iskolába járatása nekünk háromszor inkább kötelességünk, mint nas vidék lakosságának. — Megmondom miért.

Látja barátom az ország pénzirtára költ évenkint a népiskolákra egy millió forintot, és ebből a tótsgái iskolák szükségére évenkint 9—10 ezer forint. — Mit tapasztalunk ebből? azt, hogy az ország erre a 45 ezer emberre, a mely tótsgában lakik, háromszor annyit költ, iskolái tekintetében — mint egyéb vidékekre.

Ugyan édes Mihály barátom, ha önnök 8 gyermeke volna, s ezek közül egyikének a nevelésére annyit elköltönte mit a többi hároméra, s a végén azt látná, hogy éppen ezen a fiún semisem akar meglátítani a tisztesség — nem mondand-e róla, hogy legáltalánabbi mind között?

M. Mondanám biz Isten, meg is érdemelne!

N. Vagyazunk barátom, mi vagyunk azon fiú a 8 közül, amelyekre édes szülők, a haza olyan sokat költ, iparkodjunk azt fölünk telhetőleg megérdemelni, nehogy utóbb testvéreink — és pedig joggal — haszontalanok, halátlanoknak nevezhessenek bennünket.

K. K.

Aranymondások.

Tapasztalaton okulj: de ezetlen az, ki mindig saját kárára kénytelen okuli.

Azért eszik az ember, hogy éljen; de nem azért él, hogy egyék.

Az állat ha jól lakott, nem eszik nem iszik, az ember jóllakáson felül is képes enni is, inni is. A mértékletlenség tehát nem állati, hanem emberi tulajdon — s az embert az állattal alábbvalóvá teszi.

Ki korán kel — aranyat lel.

jeszte — ali brezi haszka; ár takso moucs, takso skér, stera bi vodou na ogen szprávia i használa, nemajo.

Z-vresi, z-skaál ali zvejdrami vlevajo vodou vujskar, ali eta ne-pride do ezila, prve nazaj doli szpánde najvecskrat na onoga szamoga, ki jo je vuznasozni szvoje szlabesce vujskar poslati vápao. Pouleg etaksga djánya sze ogen vszagevejes rászárjáva i prejk vdarivsi na szouszidine hrame, poczera jezere!

Oh pa kelko bi lehko pomogli z-ednov dobrov spriczkančov, stera bi vodou tá noszila, kama bi eslovek steo! Kelko bi lehko obrániti zsnouy!! I zakaj tak nema vszakska vész koncsmár edno ogriánye spriczkančo? Zagvášno szamo záto nej, ár lúdjé vtom táli nevejo racsúnati, za drágo jo drszjo i zná bidti tádi nerazmijo k-nyénomi djányi.

Tem taksim lehko povejmo, ka tá spriczkančo ni telko nekosta, kelko eden ogen kvára zroktuje. — Vnagokrát obcsina vees aldje ednomi po ogu klárjenuomi vérti na pomoucs, — ztála po darivanyi, ztála pa po dela szpuyávanyi, kak kelko bi za edno spriczkančo plácásti trbelo. — Zsnouy valon djánya sze je pa od-toga nájbízásányega ogengaszitelszkoza táváristva vkrátkom czajtí na-lehzi navestiti.

Náimre taksim veszniczam, gde szo hrami nagouszczi posztváieni i gde povouli vodé jeszte — na vrejlo pelio lehko naprej priszném Tessanoszko obcsino, stera szí je v-preminuocsem leti edno z-foringov, z-5%, interesom — ár de na stiri lejta doli plácshvána — i zevsem sztroskom vréd 600 hramiski vostno spriczkančo szprávia z-fabriké Saltenhofer Frigyesa i szinú v-Soproni. K-toj summi 115 vértov plácshje kezjo, medkimi na te nájrémocse-nejste szpánde po ednom oszem hramiski, stera, kak szam zse pravo, v-stiraj letaj morejo szpuyávati. Jeli jeszte, ki bi eto málo summo zatájo, gda od tak dobroga ezila jeszte gues?

Csi sze náide taksi, tisztomi na znánye morem dati tessanov-csarov eto rejes: „bár da bi esce edno meli.”

Tou szo praviti po dvojem néczanyi szvoje spriczkanče, gda je mogoucs bilou zsnouy te gorécsce hrame zvéksga tála pogasziti i ztem szouszidine hrame tádi obrániti. Ogváfsali szo sze, ka je spriczkanče haszek neprevidni veliki.

Spriczkanče szí szprávjáje tak vesznicze, pomádjáje szí i Boug vázj tádi pomore!

KOLOSSA FERENCZ.

Vértov opominanye na vszaki meszce ednoga leta

ali: na kój vse more vért vu teszji ednoga leta miszleti, esi to sesé, ka bode prá njeogom vértovi vse vréti.

Va Márciusban.

Sztáre plóté ino zamisene grabe zlatj moremo vréd zeti telikáje more zsjíje plóté, paszike zaszejáti.

Zláj je za lúsesányé kankorste to náj pripravnejse vrejmen. Kolszke kose, kosare, korblase, krobúle zraj terbej plészti ali plészti dati.

Csi szo nam protolejsnyi vérti eszicze zatejji, moremo je nazaj po-praviti, naj nam sztela za protolejje ino za leto natese ino na rikoj ne prijde.

Csi je dezszedvo vrejmen, ka drúsga dela oprávtati nemreimo, te naj drszina za prideseo zsetvo porvezsja szteszejo.

Sto usma szvoje rambe, stále, skegnja esce proti ognyi zagvášane on nej eto zlatj vesiniti nezamúdjí.

Da szo prezni konyi ete mejszecz zse nepresztanoma vdéli, záto kam na polágyane kám na esiztorezo gledoucs moremo dobro za nyé gledati. Po-

esi vétki sztran veske decze na csezsoj zse, ne kóbáczajo vu práhi liki ki po steraí hodijo, nego vu soule zse hodijo vesite, — jeli bár sztranon i cze-loj obcsini.

Záto drági moj prátel, pokázisimo ete obcsine pestenyi czelomo národí sztem tádom, ka naj ednoga sztarisna nede med nami ki bi pouleg visesnyega rendelhánye szvoje dejte nej vu soulo posilao, i právdodolavosz nej drzšno — naj sze negzodi tou liki vu ves meszajt, gda vees mladenezov pi czekvsi szí válp sztoupí, i gurzsoj szí vel szebom, etónai pa tomi szo v-nedelo vu ostárii lóg ve prebili i dobro szo ga zmazaj. Jeli bár, ka velko izstino právni, i lóg je moj szvedek, ka pravico guesin, gda tou právni, kam az sztaris, ki szvoje dejte vu soulo ne posila, je nej vrejden sztarisnoga i eslovecs-ega iména.

Dezo vu soulo posilanye je nam trikrát bele potrebnio, liki drúgim mesztanasarom! — Zakaj volé, tou nyim tádi povem? —

Vidó moj prátel, orszácska kassza vu nasem orszáji na ezéle sole edno leto vóda eden million forintov, szte summe na nese szlovenszke soule 9—10 jezero forintov szpánde, — ka sztega previdimo, jeli tou ka orszáji na ete Tótsg, gde okoli 45 jezero dúš prebiva, na nase sole trikrát telko vodá, liki na drúge krajine.

Prátel Mihály, esi bi on 8 decze meli i esi na ednogo vesenyé telko potrosili, liki na drúge 3, i naszednye bi previdi, ka nika nede zsnagyé, jeli bi nej szami szí zidharali ka je tou nezahvalno dejte!

M. Begne je tou izstina!

N. Szkerb mejno prátelje, mi szmo z-8-mi szinóv, on na stera nas orszájt telko trusi, pascesimo sze za vredna pokazati na tou, kak je odnasz megoucsé, naj nasi osztanki nas odvették szleikar nasz za toga volé negraja.

K. K.

Z l á t n i r e j e s i .

Ka pri drúgom szpózniavas, ztoga sze vesí; uszpatelen je vszaki, ki sze na szvojem kvári more vesiti.

Eslovek záto fej, naj zsvivé; ali ne zsvivé záto, naj jej.

Nejma sztvár, esi je szí je szita, ne jej, niti ne pijé; eslovek pa esce ober szcszsoj jej i pijé. Nemertéviszvszój tak nej marsecsa, nego eslovecsa laszlvnoz, stera esloveka od nejna sztvári pozadnyesega vesiti.

Ki rano szttáne, zlat nájde.

Folytatás a mellékleten.

bajok keletkeznek. Nem kell tehát egy pár pokróczért sajnálni a kiadást s mindig kéznél kell azt tartani, hogyha a lovak megizzadnak, betakarassuk vele. S izdattan és sárosan ere a lovak háza a munkából, szalmaszalagokkal kell azokat megdörzsölni s lábaitak és patáikat tisztázni kell mosni. Ily gondos mellet kell annyi ideig tartanuk a lovak.

A szopos esikokat már az anyajel mellett hozzá kell lassankint szoktatni az abrahdhoz, s amint réá szoktak, folyvást szaporítani kell a bajokot, hogy mind gyorsabban fejlődjenek, mert jól mondja a példabeszéd, hogy: „Jó eüli a esikót, de zab az anyja.“

Ha a esikók 3—4 hetesek, anyjokat ismét munkába lehet lassankint fogni, de addig kímélni kell, mert könnyen bajuk történhetik.

A járnos ökrököt a tavaszi munka megkezdésevel folyvást jól kell tartani, s ha elegendő jó takarmánynak minős, egy kis árpadára-abrakot sem kell sajnálni fölök.

A malacokat és koczákat folyvást jól kell tartani. Az ösi vetések e hónapban különös gondviseléssel kívának. Semmiféle álló vizet ne hagyjunk azokon, mert most azük ki legkönnyebben a vetés.

Ha a föld megszikadt, a buzából, — és lucernaföldeket meg kell boronálni s meghengerelni. Ezt azonban előbb nem kell tenni, csak midőn a tenyészet megindult, s a földet a nap annyira kiszikkasztotta, hogy az a marhát kar nélkül megbírja.

A megfogásolt ösi vetésekre el kell a löherét vagy lucernát vetni. A pályavolt elvetett löher száraz időben is biztosabban kikel. Hol száraz tavaszok járnak, biztosabba a löheret az ösiekbe, mint a tavaszakkal vetni.

A tavasziki vetéssel kiell kell, mert a későn vetett tavasziki ritkán sikerülnek. Az árpát, főleg ha löher lett belé vetve, a vetés után azonnal meg kell hengerezni, a zabvetést pedig akkor, mikor a vetés már 3—4 ujjnyi magasra nőtt.

A réteken a mult hónapban jelzett munkákat folytatni kell. A réteken való legelőtesszel tavasszal soha se engedjük meg, miután, ha a legelő marha folyvást leragja a friss hajást, ez által open akkor van hátráltatva a fü növése, midőn az leggyorsabb, aminek azután az a következtése, hogy ott, hol 3—4 szekér szena terenhett volna, alig lesz egy jó szekérről. Jó lesz ezt meggondolni.

MARTYANCI.

A méhésztéről.

A méhet, e hasznos kis rovar mindenki ismeri, ha más oldalról nem is, minthogy fullánka van, melylyel ha nem is veszedlyesen, de érzékenyen tud szúrni, s a t. olvasók közül tán nem egynék volt alkalma e kis rovar eme tulajdonságáról meggyőződni. — De aki csak ily uton tanulta ismerni a méhet, az biz nem sok elismeréssel s még kevesebb hálaival gondol rá. — De a méhet jobb oldaláról mindenki ismeri s kiki tudja, hogy mily hasznos a méh, s mily fontos szerepe van a természet háztartásában. — A méh a leg-hasznosabb rovarok egyike, melylyel hasznosságra nézve talán csak a selyem-bogár verseny-zhet.

Az állat-világ hasznosabb fajai az ember részéről mindig különös gondozás, védelmezés és mintegy tisztelőben részesülnek, sőt némelyeknek különös szabadalmak is vannak, melyek iránt még a gyermek is figyelemmel viselkedik. S az egyes állatokkal szemben tanusított kiváló ápolás és tisztelő már a régi korból veszi eredetét, mert a régi emberek is tudták, hogy mely állatok hasznosak, s melyek nem. Igaz ugyan, hogy egyes népek még azon állatokat is tisztelőtel illették, melyek nagyon is veszedlyesek voltak. De ez inkább felelem-zálte tisztelő volt, mely az azon korbéli emberek vallási eszméivel állott összefüggésben. A méh is egyike volt azon állatoknak, melyek iránt már az ó-korból is különös kegyelettel tanusítottak az emberek. — A régi görögök sokszor megemlékeztek énekeikben a méhekről s Virgil örökös költeményei tanuszkodnak, hogy mily nagy becsben tartották e kis állatokat, melyek fehér zamatot mézrel tápláltak az isteneket. Sőt a nagy Napoleon is a méheket választotta dinasztiajának jelképes állatjává s koronázási palástjára arany méheket hímiztetett. Milano város egyik templomában egy régi kép sz. Ambrus püspököt méhekkől körvevő ábrázolja e jelmonddal: „Nascuntur apes, morientem D-us aluit.“ (születnek a méhek, haladoklásokor Isten által tápláltatott), miért is sz. Ambrust a méheket védőszentjének tartják.

A méh majdnem mindenütt megél, mert kevés vidék van a föld hátán, mely iránt az anya-természet oly mostoha lett volna adományaiában, hogy még azon tenyészetet is nélkülözze, mely a méh megélhetésére szükséges. — A mi kedves magyar hazánk s így a mi vidékünk is különösen alkalmas a méh-tenyésztésre, mert termékeny földjén bőven tenyésznek azon növények, melyek a méh megélhetésére szükségesek. — Hisz a költő is azt mondja hazánkól, hogy: „tejjel mézrel fölöz ország.“

Méhészkedők is már többen ez-özt is, úgy ahogy, — de az okosabb méhészet a legutóbbi időben vélt jelentékeny lendületet. S csakugyan ürvendetes jelenség, hogy napjainkban kiváló s ügyezőző férfiak, méhészkéti egyesületek sőt a magus kormány is mindent elkövetnek, hogy a méhészkedést a nép között is mindinkább elterjeszszék, s hogy vele a nép jólétét elő-dítsák.

Saját, jól felfogott érdeklünkben eslekszünk tehát, ha a méhészkedést felkaroljuk, s én hiszem is, hogy vidékünk minden jóra hajlandó népe, e tekintetben sem fog hátra maradni.

A méhészkedés hasznát nem szükséges bőven bizonyítanom. — A tiszta méz és viasz mindig talált elég vevőre, csak kellő mennyiséget termel-nünk. Jelenleg azért nem igen tudjuk termelni mézüket tisztességes áron némelyek értékesíteni, mert az nem tiszta és oly esékly menyiségű, hogy alig jöhet számba. — A méz a hazi fogyasztásra is, mint igen egészséges és tápláló eddel figyelemre méltó; sőt a méz melibetgeknek valóságos orvosság.

Egyes országok a méhészkedésről már igen szép sikert értek el. Legfőbb mézet termel Amerika, honmél évenként nagy mennyiséget szállita-nak Európába is. Vannak egyes amerikai méhészek, kik évekenk ezeket vesznek be a méhészkedéstől. Hazánkban is vannak már méhészek, kik szintén igen jelentékeny jövedelmot haznak a méhészkedés után.

De ha minden egyes falusi gazda csak annyit vesz is be a méhészkedé-sől, hogy e jövedelméből legalább adóját, vagy annak egy részét fedezheti: nem lesz-e fontos haladás ez is vagyonosodásunk torné?

A méhészet valódi kincsünk bánya, mely kiaknázzhatlan, csak érteni kell a földjét. — A régi méhészkedés rendszerrel azonban nem sokra megyünk, mert habár egyesek a régi zombor-ka-okkal is megelhetősen meg szoktak nek: csak az okosabb méhészkedés haladásával mind jobban lesz-öbitatnak a térről, mert a jónak mindig a legnagyobb ellensége a jobb. — Ezzel azonban korántsem azt akarom mondani, hogy a régi módon nem méhészked-jünk, nem, — mert az is hasznos, hanem: kiki igyekezzék az új módot el-sajátítani s lassacskán méhészt a szerit kezdeni. KONDOR FERENCZ.

szelno moreno patiti, naj sze nam nerazhdajio, zato ka sztega doszteja kojuski letogov szhija. Zato nam naj nebede zsao eden par dobri pokrovcov kupiti, steri vszgidar pri rekaj morejo biti, ka esi sze konyi razhidzija, na meszti máno szkem je pokrojeno, lno esi vrosi ine bliatni konyi prijdajo zlela, li hitro morejo szlamov zribani biti, nego ino kopita pa na esizsto za-prána biti. Pri etakoj szkrbi bodo mász konyi ednak dusze vszjudsi.

Czeaztja szrejbeta je potrebnjo pouleg mlejka pomali k-obrski vaditi ino gda szo ga zse szpoznati nym li vkeve porcze volavati naj kak naj hitrej zrasztajo, ar dobro pravi rejes: ka esze kobila zkoti ali, zato nyemi je li ovsez mati.

Csi szo szrejbeta zse 3—4 tje dne sztara, te zse kobile pomali lehko za delo pregamo, szano ka li padzijo, ovasei sze za nevola pripetiti.

Vprezene jince kak zse ednak protolejsnye delo odpre, dobro terbej derzati ine esi nega detroga zelenoga polaganya te malo sicutu nesznejmo nulavati.

Prászeje ino nadajajosee praszice moreno nepraztanoma dobro kermiti. Jeszenszka szejadej ete mejszeje peszelo szkerb od mász zselet. Naj menyé vodé nesznejmo na szjevti nihati ar szehanye naj hitrej ino naj leszej zdj vo prejde.

Csi sze je zemla zse dobro gor poszhejsio te peszico, detelico ino luzerno moreno podlasciati dati ino povalekati. Szano ka etoga dela perve neszjimo zacsnjati, liki gda zse vsze ete nomali zacsné rászti ino gda je, zse zemla na telko szhja, ka szivino brezi kovaljo gorodszij.

Vu etak povlasceno jeszenszko szejadej tedak lehko detelico ali luzerno tá poszjeamo. Csi detelico szplevati tá poszjeamo, esi je rávno szhuo vrejmen itak dobro zije. Vu steroj krajini szhena protolejta hodijo tam je tanasno detelico bole vszenszko szejadav kak vprotolejsnye tá poszjeati.

Z-járov szejadvoj zse je dobro popasesiti, ar szo kézne szejadvj prinasz nej doszta vrej dne. Jesmen, peszelo esi je detelico vnyega tá poszjeano, moreno kak naj prve volavati, ovsez pa te gda zse na 3—4 pauce vszko zraszte.

Na trávnikaj kak pervejsi mejszej moreno potrebnjo delo dela pelati. Na trávnikaj na protolejta peszti nigdar nedopasztime, zato, ka esi pásna mára friske mladike vszgidar zaoicvak kraj zgrze, szten tálom je zraszt tráve rávno te nazaj zadrászt, gda ona naj bole raszte, ztoga pa te to szhija, ka trávnik, steri bi megao 3—4 vozé zsená dati vet komaj má ed- nok dobro znyega pelati. Dobro szj meremo eto zamerkat!

MARTYANCI.

Od rojújvanya.

Veselo, eto hasznovito málo sztráj vszaki pozna, esi z-drúgo sztráni nej kak zté, ka szálece má, z-sterim esi z-gi nej pogúbelno, ali dónok obeni- szeszná zma szmeknóli s med postenimi esenyári je znam új szjamo eden meo príliko z-tou hasznovitoszt té mále sztravi zse szpoznati. — Ali ki sze je szamo ztó sztráni vesio poznatí veselo, tiszti szj bogme nemizli z-vnougov dikov i hvalov na nyon. — Ali da veselo z-bouze sztráni túdi vszaki pozna i vszaki zná, kak je hasznoviti i kásko znamenito eseszt má nature hrana drzánjny.

Vesela je edna tá máhasznovitejsi sztráv, z-steros zse na haszek gled- ones szamo szviln-pouznanica zta betati.

Toga sztránogaz-szejtja vszko hasznovitejsio plemen z-eslovesce sztráni vszgidar vu loescsio szkrblivostí, obrambi bi vu postiványi tá ná, esze i nistero násziso szlobodnost túdi má, prouti steroj zse esze i dejte z-par- livoszvoj opomisa. I tá prouti nisterim sztravem vszákazna vrejla dvorba i postiványe v-indasnyom vrejmen má szvojo vrátino, ar szo indasnyí lúdje túdi znati, steró sztrávó szo hasznoviti i steró nej.

Izstina, ka szo nisteri národe takse sztrávó túdi postiváli, steró szo prevcs pogúbelne bilé. — Ali da je to bole z-bojaznoszti szhájouose posz- tiváli, steró szo prevcs pogúbelne bilé. — Ali da je to bole z-bojaznoszti szhájouose postiványe bilou, steró je z-milosejnyom vu tisatom vrejmení zia- vovcsi túdi bilou vkúp prikapeseno. — Vesela je túdi tá edna bila oni sztravi, prouti sterim szo zse v-sztrárom vrejmení loescsio milosztróvet szkaszváli lúdje. — Ti indasnyí grki szo zse vnozkórat szpoznoueli vu szvoji peszmej od vesli i Virgilova naveke lejpa versu-ia szvedosci, v-kaksem velkom posz- tenjeje szo drzati ete mále sztrávó, steró szo z-bejlim szmahim medom hranile bogé. I esze szj je to veliki Napoleon túdi veselo odbrávo szvojemi goszpodiványi za znamenajekajnoto sztráv i na szvoj koronávanszki plases je zlate veselo dao nalogitaj. V-Milano városa ednoj czerkvi em kaj szveto- vago Ambrus písepka mála od veseli okolozta z-etiani znamenití reszmi: „Nascuntur apes, morientem Deus aluit.“ (születzenek: gda sze je narodo szo ga vesele, i gda je mérao-ga je (Bog hranó) zakaj szveto- vago Ambrusa túdi za rojúj bránészga szvézva — za patronusa — drzajo.

Vesela szkoro vszszepeséjg preszváe, ar málo taksi krajín joste na lízei zemle prouti steroj bi máli-nátúra tak maesizska bila vu szvojem da- rávnyí, ka bi máti onoga povna nej mlejka, steri je veseli na szvilnyje potrebn- je. — Nasa líbléna vozszka domovna i tak eta nasa krajina je túdi jako prilicsna za rojúj-pouánye, ar na nyénoj rodnoj zemli zsirovno rasztoje oni nárazsi, steri szo veseli na szvilnyje potrební.

Vej versnik túdi ton právi od nase domovna, ka je z-nalójom i z-mé- don'tekoucsi ország*. Roje szo pouáni zse predtem toga túdi v-nougi tak- kak. — ali to redono i szpameno pouánye je szamo zdaj vtom naj-zlejd- nyom vrejmení dobilo znamenitíjsi nagib.

I vszegavejes je veselo zmanjnye, ka vu zdnasnyí dnevi nisteri vrejli mozjo, nadeje rojújvanya túváristvo i esese — vozszko ravniliszvato vsze igeszio, ka naj rojújvanya ali szj rojúj pouánye med lúdsztvom kak najhelo rasztrije i potom národa bogosí zsit-ek naprejkouevio.

Prav vesinimo tak za szvojtga haszka volé, esi rojúj pouánye gori zacsemo i jusz tak verjmi, ka nase krajina na vsze dobro privoleo narod vu tom túdi túdi ne zasznate. — Rojúj pouánye haszek má je nej potrebnjo prevcs poszredozvati. — Csizti méj i vonszk vszgidar máde zadostata kúp- czov, szamo moreno navelki pouavati.

Vu zdnasnyom vrejti zató nevójo jako nikáki szvoj prípevane méj pa dobroj czejiti odati, ar je nej eszti i tak ga je málo, ka komaj vras- ceno príde. — Méd je za domasi nüzé túdi jako zdrava i tésna hrana, za pszibetog je pa právo vrászto.

Nisteri ország je na rojúj pouánye gledones zse jako naprej prisao. — Nájsze mála povna Amerika, odkeve z-akése leto prevcs vnojo pelajev v-Európo túdi. Jasztoje taksi rojújje v-Ameriki, kí jezero zemjo notri za má edno leto v-nasoj domovni túdi nájdjo zse taksi, kí jako známe- ni dolohet v-észjo z-rojújvanya.

Ali esi vszaki veski vet szamo teliko zeme notri z-rojújvanya, ka konesimar porozja z-észje ali eden tao tá pliesca: jli mede tou zme- nite naprejkouevio pri vrejdností?

Rojúj pouánye je istinszka kincsena bájeza, steró neure szpazniti; szamo v-zniti trój kúyój!

Ali tak po indasnyem pouavati nepridemo dolces, ar esi bár tá edni

elíteltet fa gyökérére, vagy vízzel jól megöntözik, vagyis műnyelven: beiszapolják azt. Azonban a két módszer egyike sem közelíti meg tükélyre nézve a budai szabót. A betaposással ugyanis azért még mindig maradnak tükélyek a fa gyökere között, melyekben aztán penész tenyészt, megömlőzik pedig sokszor csak ront a dolgon, mert ha a fa gyökere alatt laza föld van oda lehatalván, azt összezsugorítja, s így a gyökerek között szintén fűgret mos. A budai szabó eljárása pedig a következő: ha elkészítette a grémólistá számára szánt földöt, t. i. trágyás földdel szánig töltötte, akkor aztán annyi vizet önt a földre, a mennyit az esak fölvesz, egy fával néhányszor jól összekavarja, hogy hig szára váljonak s a big töbcésá belenyomja a fát a gyökér nyakáig, s aztán egy tenyérnyi porhanyó földet hoz rá. Ki ne ismerne el az illetési módnak teljes racionáliságát, mennyivel gyorsabb munka a gondos illetésnél s mégis mennyivel biztosabb.

— **Az emésztés gyorsaságára** vonatkozólag dr. Jessen egy egészséges emberen kísérleteket téve, azon eredményre jutott, hogy az illető ember a nyers marhahúst 2%, a nyers borjúhúst 2%, a disznóhúst 3, a sült marhahúst 4, a nyers tehén tejet 3%, a főtt tejet 4, az aludt tejet 3 óra alatt emésztette meg.

— **Szalicillinnal** a gabonafűg ellen. Egy tudós német gazda a széltehen-hosszban használt rész-vitriol páéz helyett a következő szert és eljárását ajánlja a gabonafűg ellen: A vetőmag egy fakádban koncentrált szalicillinnal-ottadaltóttendő le. Ebben csak addig hagyjuk, míg a szemek külső fele jól megnedvesedik, de dagadni nem kezd, amihéz 2—5 perc szükséges. Aztán a gabonát kellőleg megszáritjuk. Ez a kezelés elégséges a szemekhez tapadt fűgösítésre előléására. A szalicillindalból nem kell nagyon sok, mert a visszamaradt folyadékot több ízben is használhatjuk. Mindazonáltal mégis költségesebb ez, mint a vitriolpáéz, de azal szemben többféle előnye is van. Először a szemek nem dagadnak meg s könnyen megszárithatók, másodszor a szalicillinnal való leotás legkevésbé sem támadja meg a szemek eszárzóképeségét, a mi a rész-vitriolpáézzel teljességgel nem állítható. Végül még abban is van némi előny, hogy az esetleg visszamaradó gabonát bátran elhasználhatjuk bármely célra.

— **Mérgesés pókható által.** Egy rajnaielléki községben egy paraszt nem rég megvágta az újját, s hogy a vézetét elállítsa, a némelyek által annyira kedvelt pókhatót vette igénybe. A pókható használatá azonban életébe került, mert a szerencsétlen ember vérmérgészes követeztében meghalt.

— **Álmatlanság ellen.** Egy angol orvos érdekes fölfedezést tett; rájött, hogy a vörshagyma igen kitűnő altatószer. A tudós orvos ugyanis álmatlanságban szenvedett, s minthogy anatórikus szerek kóros hatásáról bő tudomással bírt, ártalmatlan altatószereket után nézett. Sok mindent megpróbált, végre a vörshagymával tett kísérletet s ime kitűnően aludt tőle, sőt szépeket is almodott. Most aztán ugy eszi a hagymát, mint akár az almát, s betegeknek is javasolja. Persze nem mindenki adja reá magát, hogy esténként nyers vörshagymát egyék, a főtt vörshagymának pedig már nincs oly altató hatása mint a nyersnek. A bajon ugy lehet segíteni, hogy friss vörshagymát finoman összevagdaltunk, ezt egy pohárba tesszük és jó pálinkát öntünk reá; a pohár álljon 8—10 napig mérsékelt meleg helyen, aztán nagy mennyiségben szűrjük le a levet és adjunk hozzá tetészertíni főtt cukornedvet. E keverékből 1—3 kávés kanállal kell bevenni esténként az álmatlanság ellen. — Ez sem nagyon józód ugyan, de mindenesetre kevésbé kellemetlen, mint a nyers vörshagyma és ezenkívül a tavaszi katarrhusok u. m. köhögés, nátha, torokfájás stb. ellen is igen hasznos.

— **A magyorfő-forgács** tudvalegoleg igen alkalmas szer a zavaros sör derítésére és így ez igen kapós kereskedelmi cikk. A magyorfő cserjét vagy fát suly szorint adják el, jól megfűtik, s ennek következtében némely vidéken igen megrikül. Mostanában kísérletet tettek e célra hársforgácsal, de az eredmény többféle okból nem kielégítő s így nem pótolhatja az előbbit. Nálunk még nem elégé ismeretes a magyorfő értékesítésének e neme s így nem tartjuk fölöslegesnek erre a figyelmet felhívni. Németországban újabbán már illetés és gondos visszametszések által is kezdik a magyorfőfát tenyészteni és alkalmas területeket épen nem sajnálnak e keresett kereskedelmi cikktől, mely szép hasznót hajt természetnek.

— **Hogyan lehet** a sertések sulyát mérleg nélkül meghatározni? Egy zsinoggal megmérjük a sertés hosszát annak nyakcsigolyától egészen a farktőig; aztán közvetlenül a szűs lábak mögött a kerületét mérjük meg, — a háttól függélyesen felfelé; az ez által nyert centiméterek számát megszorozzuk a hosszúsággal, a szorzatot pedig 11-el osztjuk, ha a sertés jól ki van hizva; 12-vel ha középszertén hizott, s 13-mal, ha a hizlalás tökéletlen. Az így nyert szám a sertés sulyát adja.

— **Nem tojnak a tyukok!** Ez a panasz járja most sorát a gazdaságyonok közt; hanem aztán arra egyik sem gondol, hogy voltaképen mi is az oka s nem-e lehetne azon segíteni. Pedig a dolog nagyon egyszerű s két főokra vezethetjük az egészét vissza. Legelőször ugyanis többet kell azoknak a szegény tyukoknak fázni, mint a mennyi melegot képes az a kevés eddel, a mit kapnak, előidézni. Meleg ólak vajmi ritka helyütt vannak s arra, hogy a hideg szél és hó be ne hatolhasson, kevés gond fordítatik. A második ok pedig az, hogy ilyenkor nincsen por, a mibe a tyukok fürödhethének s így elszaporodik rajtuk a tetők serege, a melyek aztán a szegény állatot annyira elsanjartják, hogy biz a tojásra még gondolni sinus kedvük. Ennek is eljött lehetne venni azályát, ha betekintünk legalább egyszer egy-egy kis teknő hamut adnánk az ólba. Meleg ólat és hamusfürdőt a tyukoknak s aztán nem lesz panasz, hogy nem tojnak a tyukok.

— **Apró vászondarabok értékesítése.** Ama apró darabokból, melyek a jelenleg divatos ingaszabásnál megmaradnak, törlőköző aggatókat készíthetünk, ha a nyírt fűrészdagot veszünk magunknak, hogy a részutas végeket mindkét oldalról egymás felé feltűrjük és aztán a varrógéppel egymásra varrjuk.

— **A hordók igen kis repedései** betömésére közönségesen fagygy használják, de ha a repedések nagyobbak, akkor a következő szer ajánlatos: 2 rész fagygy, 2 rész viasz és 1 rész márványpor, mely alkotórészek jól összekevertvéen, sűrű pépet nyertünk, melyet a használat előtt ecettel feloldunk és így öntjük be vele a repedéseket.

Öbcsinszokga vérsztva tao.

— **Csáda rege.** Órisáko enker-rege je zdej viditi va orszieskoga vérsztva dráztva öbcsinszokga grúnta muzenul. Va szvojem spoulti tou brezi pára nepo szo Z-Bryháda poszlati notri. str ra sze jona Perecek iminyi szpovala. Daga 43 cmetrov, szkozona mere 24 cmetrov i v-kolobári najkújsen pojászi 75 cmetrov; vaga vecs 10 kilogramuor.

— **Eden búdinszki sváb** je jáko praktiesen dub najso gori na to gledonev, kak tréj z-haszkom szádoveno dravje szaditi. Znáno je, ka okolg korenyá szádoveno dráva, mere gosta zemla biti — naj sze prime. Na té ezio gledonev zemlo ali mocno doli za kládsíp na korenyé poszajonoga dráva, ali zvodov dobro poljéjé; tojéjé; popjavjo. Ali med dvoma nádoda (módser) eden nedozséjme na populozst gledonev — toga búdinszki svába nádodo. Ár pri klánsényi zató dnók okolg korenyá — vszjgdár prázno meszto ozstojé, va steroem pleznyica (penéz) razité. Csi pa pohjemo — to je pa dosztakrát na kvár. Ár esi je pri korenyéj retka zemla — takvoda med korenyom vó opere zemo ali vodino naprávi. — Búdinszki sváb etak szádi drevje: Gida je zse pripravo jamo, to je daje jamo znojgom zmesanov zemlov napuno, te telko vodé vijje na zemlo, kelko szamo more gorszpiti; zedim lejszom te dobro vkip zmejsa i tak meko blato naprávi, v-stero zdej zse drévo-dosnyeka korenyóv-vizsne i te na eden dan drovno zemlo góri potégno. Sto nebi prevido szpametnoszt toga szájényá? Na kelko je friskejsé i túdi szjgorejse delo.

— **Na hitrozst prevráljényá** gledonev je dr. Jessen pri ednom zdravom csloviki na on naszled priso, ka zdvav cslovik nej kúháno govédino za 2 —, nej kúháno telétio, za 2½ —, szvianszko meszo za 3 —, peseno govédino za 4 —, nej kúháno krávjé mleko za 3½ —, kúháno pa za 4 —, szvédono mleko za 3 vóre prekúha.

— **Szalicillinnal protí sznetlivomí szilji.** Eden moder nemski vért je za zryne píezánye meszto galieza — té szalicillinn páéz za bogse vózporno protí sznetlivozstí. Té páéz zse takso formo redi ka zryne v-jedno leszono kad denemo, té szalicillinnov vodov doli poligymov, vtom szomo tak dugo spieski vlsani na grátajo — ár zryne nádúti nyáti neszmimo; te zryne posimimo, i sztem szamo szústi kliceo zaprávili. Ka nam ztoja páéza gor ozstáne tiszto lejko szránimio i drgoes poufcazimo. Té szalicillinn-ov páéz je malo draksí kak vitriolov-galiez páézali túdi je doszta vese vrejden ár zryne lejko posimimo, pa sztem páézom zryni kliceo napokvarimo, — hanzovitno je zató tídi ka zapézazono zryne lejko szemleti dámo ár je to no esemér — tak kak drúgo páezánye.

— **Za gífánye od pavocina.** Polek vodé „Rajne“ vednoj vézsi szí eden vért pszt vrezó — kabí krv sztavo je pavocino gor devo — va pavocina nyemi naszrečno szrát naprávilo — ár je právuk eseméren bio — ino sznyagovor pavucisno zse esemér v-krv píszto.

— **Eden ángliski doktor** je nej szpáti mogo, proti tom bi vrsztvo méi zadoszta ali szaksé bi zdrávji skodilo. — Poleg dosztega probánye je vózgrúnto, ka luk szlatek szen dá; zató zdej zse nej szamo ka szan te luk je, ka gyáboka ali szvojim betesnikom túdi táncstéjje luk jezsti. Szjoz taksi sterin po veseráj luk jezsti zse ne vidi, zató ka szamo szirovi luk szan szpávla, ár kújani luk zse nikso mocnema. — Zató je náj bogse ltk na drovno zrezati, v-edem glas játi, z-palinkov góri na lejati i tak 8—10 dnévov sztáti nyáti; te palinko doli ozcidimo, pa szté palinke po veseráj 1—3 mále szlic szpjémo; bár te izzak lukav szmaj má ali zmalin czukron lejko notri zemmo. To je túdi vrsztvo proti nászeci i kasli pa protí gátévomio boleznoszti.

— **Znáno, ka je lesnyekovo szkáfje** prevces dobro za pivó esizényé, pa poleg toga zse lejko odá. Lesnyekové lesz poleg zmesése (po fúnté) odávajo, dobro czéjmo má ino to je zrok ka v-nistério kroglini toga lesz zse malo nájti. Probali szo zse z-lipov-leszon túdi ali té na esiziti tak dobro. Prínasz eszce nevej lesnyé, ka je lesnyekov lejsz vrejden, ali na Nemszkom za té pszooze zse lesnyáke szádjo pa lejsz za lejpe peneze odávajo.

— **Kak zse od szvinyé zámiesza** brezi váge zpozna? Z-edmon motvouzon zmerimo szvinyo kak je duga od sinyeka doréjsa, te pa pred zadnyem nogami zse kasztozousa zmejri od hrbiti doli. — Keliko centimeterov túi dobijmo, tou telkorrát vzememo kak je duga i tou 11-ti raztálamo esi je szvinyo dobro zkrmlena. — z-12-ti esi je szamo naszrejnyo szkrmlena, i z-13-ti esi je nej dobro zkrmlena. Tou vúdá szvinyé zmeszco.

CSARNOK.

Egy szakács kalandjai.

(Folytatás.)

Én hiszem, hogy ő álomban már maga a király volt. Másnap reggel felébredvén, ismét kisértet a rakpartira. Már egészen biztosítva vélvén a magas katonai állást és a jövendőlt királyi barátságot, nem is látta a nyomort és szomorúságot, mely őt léptenyomom környezte.

Nem bírván a szükséges őszeggel, hogy vissza utazzassék Franciaországba, egy olyan hajó után kellett néznie, mely őt viszonszólólatok fejében ingyen hazá szállítsa.

Már több helyen megfordult, de mindennütt elutasító választ kapván, vissza akart térni a városba, midőn hallja a háta mögött:

— Pszt! pszt! pszt!
Erre hátrafordult és megállott.
Egyike azoknak, kik vele beszélni akartak, közelebb futott hozzá és intgetett neki, hogy térjen vissza.

— Uram, mondá a matröz egészen elfulvadra a gyors futástól, itt van egy Bangkokba utazandó hajó, melynek szakácsa ma reggel meghalt, nem volna-e hajlandó ennek helyét betölteni?

Szegény János! a helyett, hogy közeledek hazájához, még messzebb távozik attól. Hitemre, annál jobb; teljesedjék legalább sorsa.

Es János eszukyagn elfogadta a hajószakácságot.
Alig telt bele két óra, már elfoglalta helyét a hajó konyhájában két zsíros és büszk chinai kúka között, kiknek feladata volt neki segédkezet nyujtani a honi ételek elkészítéséhez, mely ételek között a romlott hal uralta a helyzetet mennyiségben és zamatosságban.

III.

Egy reggel a mint János Bangkok királyi város föterén sétálna, álmódokva szemlélvén a nagyzerű pagódkát és a fényes palotákat, — egy csapat embert látott közeledni, a kik puskával kezökben épen fegyvergyakorlatokat tartottak egy öreg sími parancsnok vezetésé alatt, a ki sokkal inkább hasonlított egy majomhoz, mint emberhez.

Elfeleltem önöknek megmondani, hősünk annak idejében katona is

Hét napjai	Katholikus és protestáns nap- tár	Időjárás	Hold fényváltozásai
Vasárnap	1 Antonia	Holdfolt 4 óra 17	
Hétfő	2 Simple p.	percz reggel.	Naphossza 1-én
Kedd	3 Kunigunda	szelendes.	
Szerda	4 Theophil	verőfényes	
Csütörtök	5 Eusebius	és h-lemes	10 óra 57 percz.
Péntek	6 Frigyes	kissé hideg	
Szombat	7 Tamás	napok	

Felelős szerkesztő: Tarkács R. István.

Erekeztelen napoktól d. e. 10-11-ig.

Kiadó-laptulajdonos: Grünbaum M.

Hirdetések.

Égészséges, csiraképes tiszta

vető-lóhermagot

Heterjét 55 krért

ajánl eladásra VOGLER GYÖRGY vendéglős Tóthidegkuten (Vasmegegy).

1578.84.

Árverési hirdetmény.

A maraszbombai kir. bíróság, mint telek. hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Klotz Ferenc tőkezesnek ellen 27 ft 62¹/₂ kr. s jír. iránti végrehajtási ügyében, a szombathelyi kir. tszék területéhez tartozó tőkezesi 35. sz. tőkésben felvett A 1. 1-37 sor és 92. n. háza 1/10 rész, 1/10 tőkésből Katos Péter illető 421 fetra becsült 1/10 rész, — továbbá a tőkezesi 139. sz. tőkésben felvett A 1. 1. alatti 1494. hsz. sz. felvételből ugyanazt illető s 25 fetra becsült 1/10 rész, — nemkülömben a tőkezesi 135. sz. tőkésben felvett A 1. 1-3. sor. alatti ingatlanból ugyanazt illető s 62 fetra becsült 1/10 rész, — nemkülömben a tőkezesi 173. sz. tőkésben felvett A 1. 1-4. sor. és 77. háza 1/10 tőkésből ugyanazt illető s 155 fetra becsült 1/10 rész, és végre a most hívatkozott 173. sz. tőkésben felvett A 1. 1-5. sor. alatti birtokból ugyanazt illető 116 fetra becsült 1/10 rész ingatlan az 1885. évi márczius hó 4-ik napján d. e. 10 órakor Tőkezesi közég bírójának házában nyilvános árverésen eladtni fog.

Kiküldési ár a fentebb kitétt besír.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsírának 10% vagyis 42 ft 10 kr. 2 ft 50 kr. 6 ft 20 kr. 15 ft 50 kr. és 11 ft 60 kr. köztépszerűben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezzel lenni.

Vető köteles a vételért három egyenlő részletben és pedig: az első az árverés napjától számítandó 30 nap alatt, a második ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, az utolsó pedig ugyanazon naptól számítandó 90 nap alatt, minden egyes részlet után a birtokbalépes napjától számítandó 6% kamatokkal együtt ezen kir. bíróság mint telek. hatósághoz címzett szabványos kérvény kapcsán, a helyb. kir. adó-mint bírói leteli penztárnál letézteni. A bántapnáz az utolsó részletbe fog beszámíttani.

Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos irókban a telek. hatóság iródjában, ugyiszinte Tőkezesi közég előjárásainál betekinthetők meg.

Maraszbombában a kir. bíróság mint telek. hatóságnál 1884. november 12-ik napján. AGÜSTICH PONGRÁCZ, kir. járásbíró.

Tökéletesen végeladás.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelttel értesíteni, miszerint Maraszbombában a m. kir. posta mellett fűrés-féle házbán fennálló

női divatúru-kereshodésemmel

felhatyok és így a mai naptól kezdve ádletelen levő minden ezikk. nevezetesen női felöltök, dolmányok, karmanyak, esernyők, női-és férfilegek, gallérok, mau-helikák, alsó szoknyák és nadrágok, nyakraválók, kezlyélők, gombakötők, nemkülömben szalagok, pamutok, mellekerek, női-és férfilegek, méris blók-és hádalmakra szükességű rágók és koszorúk. — hádalmában levő mindenemű üveg-, bürnemű, ékességék és gyermekjátékok nálam eredeti árúvá áron kapatók.

Mimel számosabb meglédsért esd

Tisztelettel

Schlesinger Ignác,

divatúru-kereshodó.

1958.84

Árverési hirdetmény.

A maraszbombai kir. bíróság mint tki hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Rhozer László végrehajtásának, Zsóks Matyas és Zsóks Anna vidonezi lakos végrehajtást szenvedék ellen 50 ft és járul. iránti végrehajtási ügyében, a szombathelyi kir. tszék területéhez tartozó vidonezi 54. tőkésben felvett A 1. 1-6 sor és 9. házában 446 fetra becsült 1/10 tőkés, úgy az A. 1. alatti 350. hsz. sz. s 130 fetra becsült hgyvánbirtok, az 1885. évi márczius hó 5. napján délelőtti 10 órakor Vidonez közég bírójának házában megartandó nyilvános árverésen eladtni fog.

Kiküldési ár a fennebb kitétt besír.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsírának 10% vagyis 44 ft. 60 kr. illetve 13 ft-ot köztépszerűben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezzel lenni.

Vető köteles a vételért két egyenlő részletben, és pedig: az első az árverés napjától számítandó 30 nap alatt, a második ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, minden egyes részlet után a birtokba lépés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt ezen kir. bíróság, mint tki hatósághoz címzett szabványos kérvény kapcsán, a helyb. kir. adó-, mint bírói leteli penztárnál letézteni.

A bántapnáz az utolsó részletbe fog beszámíttani. Az ezen árverési hirdetmény kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a hivatalos irókban ezen kir. tki hatóság iródjában, ugy Vidonez közég előjárásainál betekinthetők.

A maraszbombai kir. járásbírója mint tki hatóságnál 1884. dec. 9-én. AGÜSTICH PONGRÁCZ, kir. járásbíró.

olt és pedig, ha jól emlékszem, káplár: azonban a csekély rangfokozat egkevésbé sem hátráltatta őt jövendő főnyes szora előresében.

Annyi bizonyos, hogy az a kezeszetből fényes jövő most egyszerre fénytelenné vált: most alig gondolható többé a jövendő királyi barátságára. A szomorú való egész testében megremegett.

A karóba huztatás nagyon szomorú keltetés.

E perczben fegyveresek léptének zörögve volt hallható. A katonák futottak gulákba rakott fegyverekért és csatarendbe állottak. Most valami összhangzatlan, európai fülnek elreishetlen zene hallatszott, mire Jánosunk tisztába volt azzal, hogy valami rendkívüli esemény van készülöben. Figyelmesen tekintett a hely felé, hol a nép csoportosult.

Eszevett egy gazdagon aranyozott, gyöngyökkel és drágakövekkel kirakott pompás művi gyalgóhítt, melynek karuzsain színi hársnyonyú bevont és aranysekkel kivert négy ruha seiyamborsnyóba öltözött 12 rab-szolgá vállain nyugodott, a kik egyszersind pompás naperyüket tartottak a hintóban ülő egyén feje fölé, hogy az ő forrá nap-ugrakált megöltaluzsakk.

A hintóban ülő magas személyiség aranyalát és ezüsttel huzott köntöst viselt, fején gyémántokkal gazdagon kirakott koronával, mely nagyban hasonlított a sekrestyések által használt gyertyafalagóhoz.

Ő felsége, — mert e magas személyiség Sziam ország királya volt — bórálmara emlékeztető redős ábrázattal és hatalmi nagyságához mért büszke tekintettel bírt.

Azon mértékben, a mint a király kíséretével közeledett, katonák és nép földig borultak és semmisséggel jélell homlokukkal érintettek a föld percz. Jánosunktól is megkívánták őrei, hogy hasonló módon udvozöljék lenéges uralkodójukat.

— Csak nem akarjátok, mondá, hogy én franciaia létemre e vörösbarna pofa miatt a föld porát egyem?

Az örök megvöltak röknyödvé és most már kényseríteni akarták, hogy a kiralyuk előtt porba boruljon; János azonban egy heves mozdulattal kiszabadította magát és öreit kezzel-lábbal való hatalyos mikédséssel egyenesen a kiralyt vivök lábai elé röpíté.

E hösétt után kezét mellén keresztbe rakva, a vakmerőség láttára majd sobálványára vált siamiak közeppel büszkén tekintett a siami felség szeme közé.

A király, ki mindent látott, öszerezéltala szemöldökéit és szemléltelmást halványult, a mi ő nála nem éppen a jókedvy jele volt; végre a szolgákhoz fordulva parancsolá, hogy vigyék őt vissza a palotába, melynek már a kapuja hirdeté az a valóban pazar fényűzés, melylyl ezen aszini királyi lak épült és berendezve volt. — János még mindig a király kíséretében levő hercegeket és mandarinokat bántulta volna, ha egy szolgálattevő tiszt nem parancsolta neki, hogy őt kövesse.

A szerencsétlen szakaszon, a ki alig négyed órája, hogy örcvél ama hős tettet elköveté, majl a hideg lette ki ijedtetlen. Volt is rá nagyon sok oka, hogy szomat vessen vakmerőségének következményéire.

A föléntelen nem látta azt a pazarnál pazarabb pompát, mely az egész palota bensején előmúlt, nem látta azon aszini kénydelmell berendezett termetek, melyeken keresztül vezettek, — folyvást csak arra az időltre gondolt, a mely szegény fejére kimandandó lesz.

Most egy selyem függönyhöz értek, melyet a vezető tiszt fölemelvén, egy terembe jutattak, melynek hátterében ragyogó drágakövek közt állt a király; mellette földig borulva, kik a király parancsára várakoztak.

A trón közelében állott az majom forma tábornok is, a ki heves taglejtések kíséretében valószínűleg a reggel történeleket — a szakács idegen beleavatozásait az ő dolgába — beszélt el a kiralyuk.

János e fényes, de szolgáló népség közeppete álltatta, hogy a vakmerőség az egyedüli eszköz, mely által e himarból úg bórrel kiszabadulhat; ez azonban cseppet sem hátráltatta őt, hogy egész testében ne remegjen.

— Franciaia vagy? kérdé őt a király.

— Igen, felség.

— Magyarárd meg nekem, mi történt ma reggel közted és öreg tábornokom között.

— Ezer örömmel. Amint a kiralytérben ösörögtem, magamat szárazkóznati akarón, láttam, hogy ott az ön katonái éppen gyakorlatot tartottak. Megvallom, hogy oly roppant tudatlansággal szemben, melyt az ön csapatái a fegyverforgatásban tanusítottak, nem tudtam megállni, hogy a furesa, előttem annyira nevétséges exerciciózáz láttára, ama ósarló szavakat ki ne mondjam.

— Azt akarod ezzel mondani, hogy az ön katonaságon nem érti a fegyverforgatás mesterségét?

— Egy napos újczok minálunk többet értenek ahhoz a mesterséghez, mint az ön kitanok öreg katonái.

A király kezdett furesa szemeket vetni az öreg tábornokra, a ki a reá vetett királyi pillantásokból azon következtetésre jutott, hogy feje a jelen perczben nem a legbiztosabban nyugszik vállain.

— Katona voltid? kérdé Jánost újból a király.

— Igen, felség.

— Ismered ezen mesterséget?

— Tökéletesen, felség.

— Mi a jelenlegi foglalkozásod?

— Hajószakács vagyok.

— Mitéle mesterség az? Ott is kell katonasáknid?

— Igen, replikáz János, magába fojtra a már kitörni készülő nevetést, csakhogy én ott puska helyett a nyársat kezelem.

— Akarsz letlepedni Bangkokban?

Jánosunk arczát firtogattá.

— Az atidő fél...

— Ha kinevezélek tábornoknak?

A sokat hiányzott szakács fejében kezdett valami derengeni.

Eszebe jutott a jóslat, a mely teljesesébe monni készült.

Talán fölégses is mondanom, hogy János elhatározta magát ott maradni Bangkokban, a hol a siami felség hadseregének parancsnoka lén és a hol azt a híres zászlóját amaanozköböl szervezte, a mely valamennyi utazó útleírásában megemlíttetik.

Folyt. köv.

Szerkesztői üzenetek.

L. P. urnak Szt.-Gyölvly. Csak így tovább a fordítást illetöde. — A ezikk használható. — K. P. T. Mint látol megörjént. — S. J. urnak: B. Kiszórat a firtogozást ér a fezőkora majd gondom lesz. — V. J. urnak Kis-Czell. A ezikk malatató. Hasznos ismereteket nem használhatók. — K. L. urnak Gyv. A ezikk malatató. Hasznos ismereteket nem használhatók. — P. S. urnak Zala István. Ezaz Japann az általa megnevezett utamuro utján töved: oda, de egyáltalán tudom, hogy azaz jósvit utamuro számára a lapot ere fölé-re meg is rendelte. — A. P. T. Mi a szó teljes értelemben nagyarsított akarunk, nem — miert az említtett észrevételeket toszintára kívüti kell hagyunk. — Egyes híreit felhasználjuk.